

ring van
guteerde

broeder
teel. „Ik
De Moor
en zegen
vond, bij
velk een
positie
tr vooral
lijk door-
geloofs-
nenschen
e harten
ij bracht,
werk in
g, omdat

ing van

lisme.

ggende

ter zijn

me niet

landsche

eden een

vorming

de lezer

aan de

die word

lijk leven

te buiten

e en gene

que scan-

ur men

oelen en

erlijke en

el vrijzin-

so schreef

te boeken

ijke stroo-

te in den

te groepen

teressante

vaar klin

of Steiner

heel weit

modern-

eren kant

and

ntisme in

geweldige

trekkende

erderheid

geheel

toekomst

weging in

um vindt

Unitarier

ijke wijze,

ijle gaarne

Het mo-

ging, maar ook over de internationale roeping van
het Calvinisme in onzen tijd.

In deze rubriek zij het echter genoeg deze kwestie
even voor de lens te hebben genomen.

Een oud gebed.

In „De Waarheidsvriend“ lezen we:

Door de „Groninger Kerkbode“ worden wij attent
gemaakt op een gebed uit de eerste Christenge-
meente, dat te vinden is aan het slot van den
eersten brief van Clemens Romanus, aan de ge-
meente van Corinthe.

Naast de kanonieke boeken des Nieuwen Testa-
ments bestaan er ook niet-kanonieke geschriften, die
door de Kerk niet zijn aangenomen en erkend
als van Goddelijke autoriteit zijnde. In deze ge-
schriften als de Herder van Hermas en de
brieven van Clemens van Rome, staan
soms zulke belangrijke dingen, die voor de kennis
van de oude historie ons zeer te pas kunnen komen.
In zooverre moet het lezen van die apocriefe
geschriften niet worden afgekeurd; integendeel, het
ter hand nemen van die oudste geschriften is
zeer aan te bevelen.

Clemens Romanus heeft twee brieven uit
Rome geschreven naar Corinthe, van welke brieven
in 1875 te Constantinopel door Bryennius, het
volledige handschrift is gevonden. Vooral zijn
eerste brief bevat voor den eeredienst belangrijke
gegevens. Aanleiding tot dien brief gaf de twist
in Corinthe's gemeente over het gezag en de po-
sitie der opzieners.

Eenige der opzieners waren door de gemeente
uit het ambt gezet en 't grootste deel der gemeente
stond tegenover de opzieners vijandig. Om aan dien
strijd zoo spoedig mogelijk een einde te maken,
zendt Clemens namens Rome's gemeente aan de
Corinthiërs een brief, in de jaren 93-97 na Christus.
In zijn schrijven toont Clemens aan, dat de Heere
in Zijn gemeente een welgeordenden dienst eischt.
Alles, zoo schrijft hij, dat de Heere heeft bevolen te
doen, moeten wij doen in een vaste orde, op een
bepaalden tijd en plaats en door bepaalde personen,
opdat alles, wat heilig naar Goddelijk welgevalen
wordt verricht, den wille Gods aangenaam zijn mag.

In dat verband vermeldt Clemens dan welk
gebed door de gemeente van Rome werd opge-
zonden. Dat gebed uit den vervolgingstijd luidt
als volgt:

„Wij zullen dan bidden, gedurig gebed en smee-
king doende, dat de Schepper aller dingen het
welgetelde getal Zijner uitverkorenen in heel de
wereld ongetrokken beware door Zijn geliefden Zoon
Jesus Christus, door Wien Hij ons riep uit de duis-
ternis tot het licht, uit onkunde tot de kennis der
glorie Zijns Naams;

Dat wij zouden hopen op den heil de Schepping
grondenden naam van U, die de oogen van ons
hart openzet om U te kennen, den Alleenhooge in
den hooge, den Heilige, die in het heilige woont;

Die den hoogmoed der hoovaardigen vernedert,
die verstrooit de gedachten der volkeren, die ne-
derigen verhoogt en de hoogen vernedert; die rijk
maakt en maakt arm, die doodt en levend maakt,
die Alleenzegenaar der geesten en God van alle vleesch;

Die schouwt in de afgronden en waarnaemt der
mensen daden, Helper zijt dergenen, die in gevaar
verkeeren en redt wien alle hoop ontviel, die de
Schepper en Opziener van allen geest zijt;

Die de volkeren op aarde vermeerderd, en uit alle
hebt uitverkoren die U beminnen door Jesus Chris-
tus, Uw geliefden Zoon, door Wien Gij ons als
Uwe kinderen hebt onderwezen, geheiligd, geverd.

Wij smeeken, Heer, dat Gij onze Redder en
Helper wilt zijn, red die van ons in verdrukking zijn,
ontferm U over de neergelagenen, richt op die vie-
len, openbaar U aan hen, die tot U bidden, genees
de kranken, bekeer die van Uw volk op dwaal-
wegen geraakt; verzadig de hongerigen, maak
onze gebodenen los, doe opstaan de zwakken, ver-
troost de kleinmoedigen; doe alle heidenen weten,
dat Gij alleen God zijt en Jesus Christus Uw Zoon
en wij Uw volk en de schapen Uwer weide.

Gij hebt, door wat Gij wrocht, het duurzaam
samenstel der wereld tot aanzijn geroepen; Gij Heere,
hebt de aarde geschapen, getrouw van geslachte tot
geslachte, rechtvaardig in Uwe oordeelen, wonderlijk
in kracht en majesteit, die wijs zijt in het scheppen
en vol verstand om hetgeen werd te bevestigen, die
goed zijt in degenen, die behouden worden, en
getrouw bij allen, die op U vertrouwd.

Barmhartige en Ontfermer, vergeef ons onze zon-
den en ongerechtigheden en overtredingen en mis-
slagen. Reken alle zonde uwer dienstknechten en
dienstmaagden niet toe, maar reinig ons met de
reinzijng Uwer waarheid; en richt onze schreden,
dat wij in heiligheid des harten wandelen en doen
wat goed en welbehagelijk is voor U en voor
onze overheden.

Ja, Heere, laat over ons Uw aanschijn lichten
ten goede in vrede, dat wij door Uwe sterke hand
worden beschut en door Uw hoogen arm van alle
zonde worden bevrijd, en verlos ons van hen, die
ons wederrechtelijk haten. Geef aan ons en allen
die op de aarde wonen eensgezindheid en vrede,
gelijk Gij aan de vaders van ons, die in ge-
loof en waarheid U aanroepen, gegeven hebt, toen
zij gehoorzaam geworden waren aan Uwen almogen-
den, deugdrijken Naam.

Aan onze overheden en regeerders op de aarde,
gaaf Gij, Heere, de macht der heerschappij door
Uw majesteitelijk en ondoordringelijk vermogen,
opdat wij, die de door U hun gegeven glorie en eere
kennen, ons hun zouden onderwerpen, in niets Uwen
wil tegenstaande; geef hun, Heere, gezondheid,
vrede, eensgezindheid, bestendigheid, opdat zij de
door U hun gegeven macht ongerijp mogen voeren.
Want Gij, Hemelsche Heere en Koning der eeuwen,
geeft aan de kinderen der menschen glorie en
eer en gezag over degenen, die op de aarde zijn;

richt, o Heere, hun raadslag naar wat goed en
welgevallig is voor U, opdat ze, in vrede en zacht-
moedigheid het door U hun gegeven gezag vromelijk
voerend, U genadig mogen bevinden.

U, die alleen machtig zijt om dit en overvloe-
diger goeds bij ons te doen, U loven wij door
onzen Hoogepriester en Beschermers onzer zielen
Jesus Christus, door Wien U zij de eere en de
majesteit, en nu en van geslachte tot geslachte en
tot in alle eeuwigheid. Amen.

Zoo luidde het Godverheerlijkende gebed der ge-
meente te Rome, blijkens den eersten brief van
Clemens Romanus aan de Corinthiërs.

Niet alleen het internationalisme maar ook het
intertemporalisme in de kerk spreekt het hart toe.
Niet slechts over oceanen, maar ook over eeuwen
heen reiken we de geloovigen gaarne in den geest
de broederhand.

Tal-misère.

Om nu weer tot het meer alledaagsche terug
te keeren.

De Schilder pakt in de „Geref. Kb. van de classis
Gorinchem“ een onzer verkeerde kerkelijke prak-
tiken aan.

Dr J. C. de Moor gaf onlangs aan een predi-
kant, die nog al moeite had met de beslissing
over een op hem uitgebracht beroep, den raad
— als ik me goed herinner — te zorgen, dat zijn
naam niet zoo dikwijls onder „kerknieuws“ voor-
kwam. Ik vind dit advies volkomen juist. Men
behoeft heusch niet te denken, dat 't voor predi-
kanten altijd zoo plezierig is, ineens te ontdekken,
dat ze op een twee, of drietal staan. En tegen-
over een verhaal, dat onlangs de ronde deed in
de pers, van een dominee, die een gat in de lucht
sprong toen hij op een „tal“ stond, stel ik met
evenveel recht 't verhaal van anderen, die zoo'n
vriendelijkheid uit de verle in veel gevallen zeer
onplezierig vinden. Dit gevoel van antipathie wordt
dan niet zelden gewekt door de zonderlinge manier
waarop kerkeraden met predikantenamen omspringen.

Het advies van Dr De Moor gaat — als ik
het juist heb weergegeven — uit vande ge-
dachte, dat een predikant er zelf wel iets aan
doen kan, of zijn naam op een „tal“ voorkomt.
Meestal is dat waar. Maar soms toch niet. In
bepaalde gevallen is het een predikant onmogelijk
zich de rust te gunnen, die Dr De Moor hem
aanbeveelt. Dan doet zoo'n predikant zijnerzijds
zijn best om van de eer verschoond te blijven,
maar buiten zijn wil komen dan toch sommige
kerkeraden hem er bij slepen. Welnu, als dit een
ernstige, zorgzaam-voorbereide, eerlijke daad is, zal
daar geen mensch tegen hebben, al tusschen hij
van zoo'n talletje af; dan is daar nog zoo iets
als een olympisch lachen mogelijk over 't gewie-
mel in het dal der stemmingen. Maar wanneer
de eerste vormen van ernst en bedachtzaamheid
en van goede manieren veronachtzaamd worden,
dan is zoo iets prikkelend en ergerlijk.

Er zijn tezenwoordig veel predikanten, die niet
preken in vacante kerken. Sommige kerkeraden
zeggen: dan krijgt u hier geen kans. Dat is een
maatsregel, die voor de roepende gemeente mij scha-
delijk lijkt, doch in elk geval voor de predikanten
zeer veilig. Maar er zijn ook andere gevallen. Ik
weet van een kerk met een vacature, die een
predikant uitnoodigde, eenmaal en andermaal om
te preken. Dominee bedankt en blijft dus voor
de gemeente 'n onbekende. Toch staat op zekeren
dag zijn naam in de krant: tweetal. Tegenover hem
iemand, die in dezelfde plaats zeer sterk bekend
was. Rara. In zijn eigen gemeente had hij zelfs
noot een schaduw van „hoorders“ onidekt. Toch
wordt door den kerkeraad „gerapporteerd“
over beide predikanten. Wederom: rara! Kijkt
die kerkeraad uit eigen oogen, ja of neen? Gevolg
natuurlijk de onbekende valt af, de bekende
wordt gekozen. 't Olympische glimlachje ontbreekt
nog niet. Maar een paar maanden later weer 't zelfde
gehaspel. Weer 'n bedankje om te preken. Nog
geen zweem van „hoorders“. Nu 'n drietal, weer
met den onbekende van daarven plus een dominee,
die in die kerk heel kort geleden gepreikt had
plus nog zoo iemand. Gevolg natuurlijk weer als
boven, met uitzondering echter van 't olympische
glimlachje, dat natuurlijk door ergernis verdreven
wordt. En die ergernis kan ik begrijpen. Ze is
gewekt niet omdat de persoon in kwestie graag
een beroep wilde (dan was 't alvast een klein
kunstje geweest te gaan preken), maar omdat men
ginds speelt met namen, en daardoor niet alleen
den persoon in kwestie onnoodige belangstelling
in zijn eigen gemeente bezorgt (waar men achter
elke deur, die hij binnenkomt, praalt over 't in
zijn oog (och wat klein-wriemelend gebeuren) maar
ook de verkiezende gemeente zelf onrecht doet
door ze te dwingen tot vergelijking met ongelijke
maatstaf, met tweemaal mate van bekendheid; tot
vergelijking die haar niet goed mogelijk is.

Kerkeraden, die het beroepingswerk ernstig voor-
bereiden, moesten dunkt me, voor ze één naam
noemen, eerst afspreken, dat ze de gemeente alleen
zullen laten kiezen uit 'n tal, waaruit die gemeente
KAN kiezen. Dat wil zeggen: of 'n tal van predi-
kanten, die even bekend of van hen,
die even onbekend zijn in de plaats, die
roept.

Maar in een geval als het bovengenoemde (en
zulk een talformatie van 'n ergens overbekenden
en zeer onbekenden predikant komt meer voor)
kan ik met den besten wil niets anders zien
dan beginsellooze, wispelturige, slecht voorbereide
handelingen. Beroepen is niet werken met een
kegelspel. En over dominees, die men nooit „ge-
hoord“ heeft in eigen kerk, moet men niet zwaar-
wichtig „rapperteere“. Dan predikant, die met

rust wil gelaten worden, gunne men die rust.
En wil men toch hem onrustig maken, dan moet
dat niet zoo ondoordacht en grillig gebeuren, als in
het hier besproken en mij bekende geval; dat ik
hier geef ook als bijdrage ter illustratie van de
onlangs door De Kunst bepleite noodzakelijkheid
van reformatie in beroepingswerk.

HEPP.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Delfen, J. Hoekstra te Ten Post en H. van der Zanden
te Wapenveld.
Schiedam, H. B. Hagenbeek te Vlaardingen en Dr C. N.
Impens te Kampen.
Utrecht, J. P. v. Hulstijn, te Middelstum en Joh. Jansen
te Ten Boer.

Drietal te:

Laren (N.H.) H. C. van den Brink te Zandvoort, J. van
Ierssen te Twijzel en J. Visser te Hylard.

Beroepen te:

Charlois (Rotterdam) 2e pred. plaats, C. J. Wielenga te
Zierikzee.
Klundert, A. G. Wolf te Loenen-Vreeland.
Nieuweroord, F. H. van Loon te Bergum.
Ookspelle, P. Deddens te Brielle.
Stedum, C. J. Bos te Zuidwolde (Gr.).

Aangenomen naar:

Alphen a. d. Rijn (als hulpprediker), D. Santa, curd. te
Dokkum.

Bedankt voor:

Brussel, P. Ch. v. d. Vijet te Hazerwoude.

Intrede te:

Musseknaal, G. Wiersma. Tekst 2 Petr. 1:19.

Voor de classis Den Haag der Geref. Kerken heeft met
gunstig gevolg preparatoir examen afgelegd, de heer R. H.
van Kapel Jr. te Den Haag, cand. van de V. U.

Voorloopig kan de heer Van Kapel nog geen beroep in
overweging nemen, maar des Zondags zal hij gaarne voor de
gemeenten optreden. 't Adres van den heer Van Kapel is:
Herderslaan 51, Den Haag.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Amsterdam, Dr Th. L. Hultjema te Apeldoorn en Dr W.
Lodder te Doorn.
Appingedam, G. Venema te Koudum.
Eerbeek, Dr P. Bjaanw te Haarlem.
Leensluin (toez.), A. D. Meeder te Vriezenveen.
Nieuw-Pelsla, J. L. v. Schaack te Lattelbert.
Nijkerkeren (toez.), P. C. de Groot te IJphaa.
Oude Tonge, A. M. den Ouden te Dinteloord.
Schellenva, A. v. d. Kooy te Schoonewoud.
Volterre, J. W. Swaan te Schraard.
Wateringen, J. G. Lekkerkerker te Nieuw-Vennep.
Zevenbergen, G. Venema te Koudum.

Aangenomen naar:

Durgedam (toez.), C. Ferguson, sendeling te Enst.
Nunspeet, J. M. Lammens te Wijk bij Duursdied.
Voorschoten, H. P. Fortgens te Lage Zwaluwe.

Bedankt voor:

Arnhem, A. Prins te Giessendam.
Ede, I. A. Leenmans te Bodegraven.
Kampen, N. Warmolts N. te Wesp.
Leimuiden, T. M. Loria te De Lier.
Middelburg, D. E. J. Hopkes te Wamewerd a. d. Streek.
Oudekerk a. d. IJssel, B. v. d. Wal te Barneveld.
Oostervelde (Gr.), H. A. Heijer te Vlaarding.
Rijssen, P. de Looze te Renkum.
St. Annaland, M. B. Verkerk te Goudelak.

Afscheid van:

Linschoten, Joh. Kloots. Tekst 2 Cor. 6:1.
Rotterdam, J. Ravensloot. Tekst 1 Cor. 15:1 en 2.

Intrede te:

Denschop, N. C. Bakker. Tekst 2 Cor. 5:7.
Mansdam-Giljaardhoek, J. J. Kuyman. Tekst 2 Cor. 4:5.
Stavorense, P. Moerman. Tekst Jer. 15:20.

De J. A. Hoekzema, Ned. Herv. predikant te Hilversum,
heeft 1 Augustus a.s. zijn zilveren ambtsfeest te vieren.
De jubilaris heeft vroeger te Zuidbeem en Leerdam gestaan
en dient nu 12 jaren de Gemeente van Hilversum.

De C. Hattink, Ned. Herv. pred. te Apeldoorn, heeft
6 Augustus a.s. den dag te herdenken, dat hij voor 10
jaren in de ambtsbediening te Nieuw-Vennep bevestigd werd.

HR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Zutphen H. Veijma te Kampen.

Aangenomen naar:

Boskoop D. J. v. Brummelen te Alphen a. d. Rijn.
Zwolle, L. de Bruijne te Zwartslag.

Bedankt voor:

Nieuw-Pelsla, J. Jongeleen te Maarssen.
Veendam, P. de Smit te Oud-Beijerland.

Studiefonds voor de Deutsche Studenten te Kampen.

In laatste dank ontvangen: van C. G. R. f2.50 een
Broek, en Zuster uit Heino, als dankoffert voor het be-
denken voor een beroep door hun Predikant f10; door Dr
J. v. d. Linden te 's-Gravenhage, van N. N. f5; N. N. f1.
N. f2.50; N. N. f2.50, tezamen f11.

Met voortdurende aanbeveling,
S. GREUDANUS, Penningw.
Kampen, 23 Juni 1922.